

Legenda Funigeilor

Poem dramatic în trei acte.

ACTUL AL III-lea

(Au trecut ani de zile. Scena reprezintă acelaș decor. Deschizătura ferasei încadrează parcul veșezit, în cele din urmă zile de toamnă. Se luminează de zi. Mobilele din casă, care încep să se lămurească în lumina zorilor, arcurile dela fereste, oglinzile, cercevelele ușilor, sint acoperite de fire albe din tortul destrămat de pe stative. La fiecare mișcare, firele se leagănă ca purtate de vînt, își schimbă locul plutind încet prin aier, unele parcă vin pe fereste, și altele parcă stau să plece. Runa, nebună, ofilită de suferinși, umblă ca o umbră prin casă, de ici-colo, adunînd cu stăruință firele plutitoare).

RUNA

Mai meșteri decît mine, paianjeni țesători,
N'au stativele voastre hodina niciodată,
Cînd eu lucrez zadarnic din noapte până 'n zori,
Și nu mai pot să mîntui cămașa fermecată.

V'alung meréu din casă, dar pîn' să prind de samă,
Paianjenișul vostru la loc se re'ntregește...
O, spuneți cum se face că pînza voastră crește,
Pe cînd a mea se rumpe și 'n aier se distramă?

CORUL FUNIGEILOR
(nevăzut, departe).

Noi funigei sîntem,
Noi sîntem însuși tortul
Ce-l poarta un blestêm
Ca să găsească mîrtul!

RUNA

(cu minile pline de firele adunate, pe care le aruncă pe geam)

Duceți-va în lume, paianjeni blestemați!

- Că nu-mi rămâne vreme să vă gonesc mereu,

Ce va țineți întruna așa, de pasul meu?

Ce spuneți voi întruna? Pe cine cautați?

FUNIGII

Zadarnic ne alungi

Și ne gonești afara,

În mii de fire lungi

Noi ne-om întoarce iară!

RUNA

(cu desnădejde, se așază la stative),

Asemeni unei harfe cu strune faramate,

Așa sînteți acum, voi, stativele mele!

Spetezele suspina și cad așa de grele,

Și nu mai știu nici ceasul străvechiu ce oră bate.

Zorită port suveica în mîna mea dibace,

Se pare-a crește tortul și-atuncia prind putere,

Dar sulul se 'nvîrtește în loc, și pinza piere...

Și nu știu cine vine mereu de mi-o desface.

A cui să fie mîna aceasta nevăzută?

Cum aș zdrobi-o, Doamne, s'o prind între speteze,

Și-aș pune-o cu de-a sila să stee, să-mi lucreze,

Sârmana pinză albă de-atîția ani țesută!

(Țese. Rilda intră.)

RILDA

Tot nu mai ai hodina, Runa?

RUNA

Nu, mama!

RILDA

Ce blestem cumplit!

Vai, ce amarnic se razbuna

Neindurata luua!

Ce slaba ești și pală!

Paloarea ei spectrala

Pe-obraji ți s'a întins,

Și nu știi: fire albe din tortul risipit

În parul tau s'au prins,

Ori parul tau acum e alb cu dinadins?

Mai ieri, ca o podoaba tu straluceai în casa,

Și-atita de frumoasa

Te rasfrîngea oglinda cu drag, și ochii mei.

Dar cînd te vad acum...

(plînge)

RUNA (cu mustrare)

De cit mereu să plîngi,

Mai bine-ai face, mama, paianjenii să-i strîngi.

Nu-i vezi cum țeș întruna și vor să mă întreacă?

Nu-i vezi cum țeș și 'mbraca,

De jos și pana 'n grinzi,

Ietacul pretutîndeni, pe jețuri, pe oglinzi,

Pe vechile portrete, pe uși, pe cercevele

Cum își anina 'n grabă uritele perdele,

Cum împletesc și leaga

Din ce în ce mai des,

De parcă vor să prinda în plasa casa 'ntreaga

Și mîinile să-mi lege să nu mai pot să țeș?

Paianjenii! alunga-i odata, mama draga!

RUNA

(cu minile pline de firele adunate, pe care le aruncă pe geam)

Duceți-va în lume, paianjeni blestemați!

Ca nu-mi rămâne vreme să vă gonesc mereu,

Ce vă țineți întruna așa, de pasul meu?

Ce spuneți voi întruna? Pe cine cautați?

FUNIGEL

Zadarnic ne alungi

Și ne gonești afara,

În mii de fire lungi

Noi ne-om întoarce iară!

RUNA

(cu desnădejde, se așază la stative),

Asemeni unei harfe cu strune faramate,

Așa sînteți acuma, voi, stativele mele!

Spetezele suspina și cad așa de grele,

Și nu mai știu nici ceasul stravechiu ce oră bate.

Zorită port suveica în mina mea dibace,

Se pare-a crește tortul și-atuncia prind putere,

Dar sulul se 'nvrtește în loc, și pinza pierde...

Și nu știu cine vine mereu de mi-o desface.

A cui să fie mina aceasta nevăzută?

Cum aș zdrobi-o, Doamne, s'o prind între speteze,

Și-aș pune-o cu de-a sila să stee, să-mi lucreze,

Sarmana pinză alba de-atiția ani țesută!

(Tese. Rilda intră.)

RILDA

Tot nu mai ai hodina, Runa?

RUNA

Nu, mamă !

RILDA

Ce blestëm cumplit !

Vai, ce amarnic se razbuna

Neîndurata lună !

Ce slaba ești și pală !

Paloarea ei spectrala

Pe-obraji ți s'a întins,

Și nu știu : fire albe din tortul risipit

În părul tau s'au prins,

Ori parul tau acum e alb cu dinadins ?

Mai ieri, ca o podoaba tu straluceai în casa,

Și-atita de frumoasă

Te rasfrîngea oglinda cu drag, și ochii mei.

Dar cînd te vad acum...

(plînge)

RUNA (cîu mustirare)

De cit mereu să plîngi,

Mai bine-ai face, mama, paianjenii să-i strîngi.

Nu-i vezi cum țeș intruna și vor să mă întreacă ?

Nu-i vezi cum țeș și 'mbraca,

De jos și pana 'n grinzi,

Ietacul pretutîndeni, pe jeturi, pe oglinzi,

Pe vechile portrete, pe uși, pe cercevele

Cum își anină 'n grabă urtele perdele,

Cum împletește și leaga

Din ce în ce mai des,

De parca vor să prînda în plasa casa 'ntreaga

Și minile să-mi lege să nu mai pot să țeș ?

Paianjenii ! alungă-i odata, mama dragă !

FUNIGEI

Noi funigei sintem!
Noi sintem insusi tortul
Ce-l poarta un blestem
Ca sa gaseasca mortul!

RUNA

I-auzi ce spun ei, mana?

RILDA

Iar aiurezi, sarmana!
Eu nu aud nimic...

RUNA

N'auzi ce spun de-un tort
Ce 'n mii de fire-alearga
Ca sa gaseasc' un mort
In lumea asta larga?

RILDA

Nu, eu n'aud nimic!

FUNIGEI

Umblat'am cale lunga
Si nicairea nu-i,
Blestemul iar ne-alunga
Sa dam de urma lui...

RUNA

I-auzi acum ce zic?

ALȚI FUNIGEI (foarte departe)

Noi am umblat pe ape
Crezind cā l-am găsit,
Dar cînd eram aproape,
Un vînt ne-a risipit!

RUNA

Acuma alȚii cîntă!
Cum, tot n'auzi nimic?

RILDA

Ce gînduri te framîntă!

FUNIGEII (mai aproape)

Pe-o pajiște în floare
Noi l-am găsit —

ALȚI FUNIGEI

De-acum,
Gatiți de 'nmormîntare,
Caci mortul e pe drum!

RUNA (cu un șipăt)

Ah, mortul e pe drum!

(se aud trimbițe și un marș funebru).

RILDA (aleargă la fereastră).

Da, 'n praful de pe cale
Se vede un convoiu.
Aud cîntări de jale
Și trimbiți de razboiu.

RUNA

Se pierd încet supt ramuri,
Și iată-i iar pe drum,
Se 'nclină negre flamuri,
Se deslușesc acum.

RILDA

Un cal pășește 'n frunte
Și nimeni nu-i pe cal,
Acuma trec pe punte
Și intră supt portal.

RUNA

Vuește poarta largă,
Coșvoiul s'a oprit,
Zăresc acum pe targa
Un mort acoperit...

RILDA

Alaturea de dînsul
O suliță și-un scut...
Ma podidește plînsul,
Caci vai! l-am cunoscut!

RUNA

Dacă-l cunoști tu, mamă,
O spune: cine-i el?
Raspunde, cum il chiamă?
Ce caută 'n castel?

RILDA

S'aud acum pe scări...
O taci! ca iata-i sus...

RUNA

Ce jalnice cîntari!

RILDA

Pe cine mi-au adus?

(Întră convoiul. Oamenii lasă jos tîruga, acoperită toată de un giulgiu de funigei. În timpul acesta, pe cînd Runa cade în brațele Rildei, se aude):

CORUL FUNIGEILOR

(de pretutîndeni)

Din noaptea cînd ai daruit
Camașa far' de moarte,
În lumea larg' am pribegit,
Am fost așa departe.

Cum ne urzeau a' tale mîni,
Noi dispăream pe geamuri,
Cadeam pe cumpeni de sîntîni,
Ne animam de ramuri,

Țreceam cu graba la rîscruci
Lungi fire de mătase,
Cadeam pe stoguri și pe cruci,
Pe streșine de case,

Dar nici acolo noi n'am stat
Și am umplut pămîntul,
Pîn' ce de urma lui am dat—
Gătiți de-acum mormîntul!

Caci noi de-acum ne pribegim,
 Ci 'n fiecare toamnă
 Vom reveni sa povestim
 Blestemul tau ce 'nsamăna.

Sa știe cine ne-a zari
 Ca nu mai are parte
 Pe lume nimeni a urzi
 Camașa far' de moarte!

(Incetul cu incetul se desprind funigiei de pretutindeni, și ea luat de-o mână nevăzută, se dă la o parte giulgăul, lăsind descoperit mortul. Runa îl zărește și-abia acum îl recunoaște).

RUNA

Ah, Landor, dulce frate!

RILDA

Ah, fiul meu pierdut!
 De unde mi-l aduceți, voi purtatori cerniți?

UN OȘTEAN

Era 'ntrun zori de zi
 Și-un nor de-argint în zare plutea 'naintea noastră,
 Acum pareă că'n aer pe'ncetul se distramă
 Și-acum s'adună iarăși, în zarea cea albastră
 Tot flutura incetul, chema ca o naframa,
 Ne tot chema intruna pan'am bagat de samă.
 Și nu era nici nour, și n'a fost nici naframa,
 Ci fire lungi și albe, un stol de funigiei
 Ce ne 'ndemna cu semne să mergem după ei;
 Și dac'am mers, pe seară, pe-o pajiște în floare
 Noi i-am văzut incetul cu 'ncetul cum se lasă,
 Și-am mai văzut deodată în cete calatoare

Cum staruiaiu în aer lungi fire de matasa :
 Veneau de pretutindeni, făceau popas o clipă,
 Precum sclipește 'n aier întiusa, o aripă,
 Și iar porneau în urmă încet să se coboare,
 Și-acolo 'n locul unde cadeau mereu, gramada,
 Cum sta întroenit,
 Ca supt un giulgiu de alba și lucie zapada,
 Acolo l-am gasit!—

FUNIGIEII

(se adună mereu, se desprind treptat și dispărind pe ferești, se aud cîntînd tot mai departe).

Pe pajiștea în floare
 Noi mortul l-am gasit,
 Sarmana țesatoare
 Osînda s'a sfîrșit!

RUNA

(ca deșteptată dintr'un vis, își duce minile la temple, și îngenunchind lîngă mort, cu fața spre icoană, se roagă).

Alb ca nimbul alb ce te 'mpresoara,
 Tot așa mi-era odata gîndul...
 Am țesut atîția ani de-a rîndul...
 Las' acuma roaba ta să moară!

De-am greșit, a fost fara de vrere...
 O putere mai presus de mine
 M'a facut să uit ce-i rau și bine,—
 Și nu știu ce-a fost acea putere!

Stam să țes cămașa de matasa...
 Alba era noaptea,—și deodata,
 Fara ca în ușa mea să bata,
 A intrat un om străin în casa.

Ochii lui ca doua pietre rare
 Licareau așa ciudat supt geană,
 De părea c'ar fi o arătare
 Ratacită 'n lumea pămînteană.

Flacari vii erau a' lui cuvinte
 Și se împleteau așa măestre
 Cînd vorbea... o, da, mi-aduc aminte,
 Da, n'avea nimic din lumi terestre...

Adiau acum așa de line,
 Și acum vuiiau ca o furtună,
 Se 'mpleteau cîntînd pe lînga mine,
 Pan' m'au prins pe'ncet ca 'ntr'o cununa.

Și n'a fost cunună, Preacurată,
 Cum crezusem eu, nenorocita,
 Ci a fost cătușa blestemată:
 Nu era Amorul, ci Ispita!

Alb ca nimbul alb ce te 'mpresoara,
 Fa să-mi fie astăzi iarași gîndul!...
 Am țesut atîția ani de-a rîndul...
 Las' acuma roaba ta să moară!

(Cade sfîrșită, peste trupul fratelui său. Rilda și toți cei de față
 ingenuche și se roagă),

RILDA (în genunchi)

O Maică Preacurată, îndura-te de noi!
 De-a fost ca să descîndă asupra ei Pacatul,
 A fost o încercare...

CORUL și RILDA

Indura-te de noi!

RILDA

Îmbrac' atitea haine pe lume Necuratul
S'ademeneasc' un suflet...

CORUL

Indură-te de noi!

RILDA

Fă sa coboare pacea pe viața ei trudită,
Prefă-te 'n bunătate...

CORUL

Indură-te de noi!

RILDA

La fie-ce răscruce pindește o ispita
Și tu le știi pe toate...

CORUL

Indură-te de noi!

RILDA

Fă sufletul ei candid curat ca mai 'nainte,
Refa-l un suflet iarași...

CORUL

Indura-te de noi!

RILDA

Sa nu rămie-o pata în neam printre morminte,
Că s'a pierdut un suflet neîmpăcat cu sine,
Ascultă ruga trista ce-o îndreptăm spre tine...

CORUL și RILDA

O Maica Preacurata, indura-te de noi!

RUNA (in agonie)

Alb ca nimbul ce te 'mpresoara,
Fa sa-mi fie astazi iarasi gindul!
Am țesut atitia ani de-a rindul...
Las' acum roaba ta sa moara!

CEI DIN URMĂ FUNIGEI .

Adormi de-acu 'mpacat
În lumea nefinții,
Biet suflet încercat,
De para suferinții!

UN ECOU DEPĂRTAT

Marire suferinții!

* * * *